

Sygn. VUa 28/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Leżańska

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska

SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o odsetki od zasiłku chorobowego

na skutek apelacji wnioskodawczyni M. D. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 lutego 2014r. sygn. IV U 360/13

1. *zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje wnioskodawczyni M. D. prawo do odsetek ustawowych od zasiłku chorobowego wypłaconego za okresy od 6 lipca 2011 roku do 12 września 2011 roku i od 19 września 2011 roku do 7 listopada 2011 roku,*

2. *zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawczyni M. D. kwotę 30,00*

(trzydzieści) złotych z tytułu zwrotu kosztów za postępowanie apelacyjne.

Sygn. akt V Ua 28/14

UZASADNIENIE

(...) Oddział w T. decyzją z dnia 19 listopada 2013r. sygn. (...) (...) odmówił M. D. prawa do wypłaty odsetek z powodu przedłużonego terminu wypłaty zasiłku chorobowego za okresy od 6 lipca 2011r. do 12 września 2011r. i od 19 września 2011r. do 7 listopada 2011r. W uzasadnieniu decyzji wskazał, że wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy w okresach od 23 listopada 2010r do 26 maja 2011r., od 3 czerwca 2011r. do 12 września 2011r. i od 19 września 2011r. do 7 listopada 2011r. Z dniem 23 maja 2011r. wykorzystowała pełny 182-dniowy okres zasiłkowy. Ponieważ ponowne zachorowanie nastąpiło po przerwie krótszej niż 60 dni, ZUS odmówił prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 6 lipca 2011r Decyzje te zaskarżyła wnioskodawczyni i Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 13 sierpnia

2012r. w sprawie IV U 356/11 przyznał M. D. prawo do zasiłku chorobowego za okresy od 6 lipca 2011r. do 12 września 2011r. i od 19 września 2011r. do 7 listopada 2011r. Sąd Okręgowy rozpatrujący sprawę wskutek apelacji organu rentowego wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2013r. oddalił apelację ZUS. Wyrok ten wpłynął do organu rentowego w dniu 26 września 2013r. a należny zasiłek został wypłacony w dniu 11 października 2013r. Tak więc świadczenie zostało wypłacone w terminie nie przekraczającym 30 dni od wpływu prawomocnego orzeczenia sądu będącego ostatnim dokumentem niezbędnym do przyznania świadczenia i brak jest podstaw do wypłaty odsetek

Od decyzji tej odwołała się M. D. wnosząc o jej uchylenie i umorzenie postępowania. Decyzji zarzuciła naruszenie prawa materialnego i sprzeczność ustaleń. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że decyzje pozbawiające ją prawa do zasiłku chorobowego nie zawierały merytorycznego uzasadnienia, podjęte były na podstawie przypuszczeń i subiektywnej oceny głównego lekarza orzecznika. Sąd przyznał jej prawo do zasiłku uznając brak tożsamości przyczyn niezdolności do pracy i tym samym uznał, że powinien być otworzony nowy okres zasiłkowy. Stanowisko to potwierdził Sąd Okręgowy oddalając apelację ZUS.

ZUS nie uznał odwołania i wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014r., wydanym w sprawie IV U 360/13, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawczynie.

Podstawę wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

ZUS decyzją z dnia 27 września 2011r., odmówił M. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6 lipca 2011r. do 12 września 2011r., decyzją z dnia 27 października 2011r. odmówił jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 19 września 2011r. do 24 października 2011r., kolejną decyzją z dnia 4 listopada 2011r. odmówił wnioskodawczynie prawa do zasiłku chorobowego za okres od 25 października 2011r. do 7 listopada 2011r. Podstawą powyższych decyzji było przyjęcie przez organ rentowy, że nie nastąpiło otwarcie nowego okresu zasiłkowego, gdyż wcześniej wnioskodawczyni wykorzystała z dniem 23 maja 2011r. pełny 182-dniowy okres zasiłkowy, a kolejne zachorowanie nastąpiło po przerwie krótszej niż 60 dni (23 maja a 7 lipca).

Decyzje te zostały zmienione wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 13 sierpnia 2012r. w sprawie IV U 356/11. Wyrok stał się prawomocny po oddaleniu apelacji organu rentowego przez Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2013r.

ZUS wypłacił zasiłki za sporne okresy w dniu 11 października 2013r. po upływie w dniu 26 września 2013r. wyroku do organu rentowego.

W ocenie Sądu Rejonowego w tym stanie faktycznym odwołanie nie jest zasadne.

Ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. Nr 295 z 2009r. poz. 1585) określa przypadki, w których organ jest zobowiązany do wypłaty odsetek.

I tak art. 85 ustawy brzmi „ust. 1. Jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.”

Sąd Rejonowy podkreślił, iż ZUS prowadząc postępowanie w sprawie prawa wnioskodawczynie do zasiłków chorobowych przyjął, że nie ma podstaw do otwarcia nowego okresu zasiłkowego od dnia 6 lipca 2011r. i dlatego odmówił M. D. prawa do zasiłku chorobowego, Sąd zmieniając decyzje organu rentowego przyjął, że z uwagi na inną przyczynę niezdolności do pracy winien być otworzony nowy okres zasiłkowy.

W ocenie Sądu Rejonowego fakt różnej interpretacji przepisów ustawy i odmiennych ustaleń ZUS i Sądu opartych na orzeczeniach lekarzy orzeczników i opinii biegłych lekarzy sądowych są to okoliczności, które nie mogą być uznane za te, za które Zakład ponosi odpowiedzialność. Odsetki od organu rentowego przysługują w przypadku zwłoki ze spełnieniem świadczenia, a więc nie za opóźnienie, w którym nie ma elementu winy. Muszą zachodzić okoliczności, które dają podstawę do zakwalifikowania działań organu rentowego właśnie z uwzględnieniem przesłanek zwłoki.

A za takie nie sposób uznać decyzji ZUS odmawiających prawa do zasiłku z uwagi na przyjęcie nie otworzenia nowego okresu zasiłkowego

Dlatego w ocenie Sądu Rejonowego ZUS nie pozostawał w zwłoce nie wypłacając wnioskodawczym zasiłków chorobowych za okres od 6 lipca 2011r. do 12 września 2011r. i od 19 września 2011r. do 7 listopada 2011r.. Tym samym nie ma podstaw do przyznania odsetek. Decyzja ZUS jest więc prawidłowa, a odwołanie od niej należało oddalić (art.477¹⁴§1 kpc).

Od powyższego wyroku apelację wniosła M. D. zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę lub ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi naruszenie prawa procesowego tj, art. 233 §1 kpc poprzez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji polegających na uznaniu, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła zwłoka ze spełnieniem świadczenia, za którą przysługiwałyby odsetki od organu rentowego, a jedynie opóźnienie, w którym nie ma elementu winy ZUS. Skarżąca wskazała, iż Sąd Rejonowy pominął fakt, iż przed wydaniem pierwszej decyzji odmawiającej prawa do zasiłku chorobowego tj. decyzji z dnia 27 września 2011r. ZUS przeprowadził trwające prawie trzy miesiące postępowanie wyjaśniające o którym nie poinformował wnioskodawczyni. Wprawdzie w dniu 13 października 2011 r. wnioskodawczyni stawiała się w siedzibie organu rentowego w O., ale nie zapoznała się ze zgromadzonym materiałem, ani nie została wysłuchana przez organ. Decyzję organ rentowy podjął jedynie na podstawie przypuszczeń i subiektywnej oceny Głównego Lekarza Orzecznika. W ocenie skarżącej organ rentowy składając również apelację od wyroku w sprawie V Ua 70/12 ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie należnego jej świadczenia - zasiłku chorobowego za sporne okresy- albowiem w toku procesu opierał się w dalszym ciągu jedynie na przypuszczeniach swojego Głównego Lekarza Orzecznika, a nie na merytorycznym i rzeczowym uzasadnieniu swojego stanowiska.

W tym stanie rzeczy w ocenie skarżącej Sąd Rejonowy naruszył art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2015, poz. 121) poprzez przyjęcie, iż decyzje ZUS odmawiające prawa do zasiłku z uwagi na przyjęcie nie otworzenia nowego okresu zasiłkowego nie są okolicznościami, które dają podstawę do zakwalifikowania działań organu rentowego właśnie z uwzględnieniem zwłoki.

Sąd Okręgowy - Sad Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Apelacja jako zasadna podlegała uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r, o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2015, poz. 121) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku , gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. Błędy organu rentowego rodzące jego odpowiedzialność w postaci zapłaty odsetek można zakwalifikować jako błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i

kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w przedmiotowym stanie faktycznym. W takiej sytuacji sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu, liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wnioszek. Bardziej złożoną jest prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja, iż przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu. Aby stwierdzić w powyższej sytuacji, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to opóźnienie, niezbędnym jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania opóźnienia jako zawinionego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, sygn. akt III Al)a 2071/13).

Lektura uzasadnienia wyroku Sądu I instancji prowadzi do wniosku, że Sąd ten nie poczynił żadnych ustaleń faktycznych, które pozwalałyby na ocenę, czy organ rentowy w przepisany terminie w sposób niezawiniony nie przyznał wnioskodawczym zasiłku chorobowego za sporny okres, co uzasadniałoby oddalenie żądania odsetkowego. W tym też zakresie rację ma skarżąca, wskazując na naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 233 §1 kpc Ustalenia faktyczne Sądu I instancji nie zostały bowiem dokonane na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, to jest z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966r. II CR 423/66. OSNPG i967, nr 5-6; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r.I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382).

Niesporne jest, że pismem z dnia 18 sierpnia 2011r, ZUS zwrócił się do lekarza M. K. prowadzącego Prywatny Gabinet Neurologiczny w O. z prośbą o wyjaśnienie czy niezdolności do pracy M. D. z powodu chorób trwających w okresach od 24 lutego 2011r. do 26 maja 2011r. (numer statystyczny choroby M51) i od 3 czerwca 2011r. do 20 lipca 2011r. (numer statystyczny choroby N80) mają ze sobą związek przyczynowo-skutkowy, a także czy po chorobie trwającej do 26 maja 2011r. M. D. odzyskała zdolność do pracy.

W odpowiedzi na wskazane pismo lekarz M. K. poinformował organ rentowy . iż po chorobie trwającej do 26 maja 2011r. M. D. nie zgłosiła się do niego celem stwierdzenia zdolności do pracy w związku z tym nie jest w stanie odpowiedzieć na postawione pytanie, czy ubezpieczona odzyskała zdolność do pracy. W odniesieniu natomiast do związku przyczynowo-skutkowego lekarz stwierdził, iż jest on możliwy, ale wymagałoby to wykonania badania rezonansu magnetycznego kręgosłupa L/S, którym on nie dysponuje.

Organ rentowy, dysponując tak sformułowaną odpowiedzią lekarza M. K. zwrócił się pismem z dnia 30 sierpnia 2011r. do Głównego Lekarza Orzecznika o zajęcie stanowiska, czy w kontekście tej opinii możliwe jest podjęcie decyzji o naliczaniu nowego okresu zasiłkowego od 3 czerwca 2011r. W dniu 12 września 2011r. Główny Lekarz Orzecznik stwierdził, że nie nastąpiło faktyczne odzyskanie zdolności do przyczyn neurologicznych od 27 maja 2011r. Główny Lekarz Orzecznik uznał w tym zakresie , że charakter zgłaszanych dolegliwości, - które jak wynika z wyjaśnień neurologa, nie zostały ostatecznie ustalone - powoduje, iż istnieje wysokie prawdopodobieństwo nakładania się na nie przyczyn neurologicznych i ginekologicznych, co skutkuje brakiem podstaw do naliczania nowego okresu zasiłkowego od 3 czerwca 2011r.

Z powyższego wynika, że przed wydaniem decyzji o odmowie prawa do zasiłku chorobowych za okresy od 6 lipca 2011r do 12 września 2011r oraz od 19 września 2011 r. do 7 listopada 2011r. organ rentowy nie sprostał obowiązkowi wszechstronnego zbadania i analizy stanu zdrowia wnioskodawczyni. Dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych

przez organ rentowy było możliwe przy zachowaniu minimum staranności tj. przeprowadzenia stosownego badania wnioskodawczyni, na co wskazuje już w opinii lekarz lecący M. K.. Należy bowiem podkreślić, iż zarówno lekarz orzecznik, jak i główny lekarz orzecznik oddziału, działają w ramach organu rentowego. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o zasiłek chorobowy jest następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd ten należy uznać za błąd organu rentowego, skutkujący jego odpowiedzialnością na podstawie art. 85 ust. 1 u.s.u.s, (por. analogiczne stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi w zakresie renty z tytułu niezdolności do pracy wyrażone w wyroku z dnia 19 listopada 2013r. 111 AUa 295/13).

Prawo do zasiłków chorobowych za sporne okresy przyznane zostało skarżącej dopiero na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 13 sierpnia 2012r. w sprawie IV U 356/11, utrzymanego wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 27 sierpnia 2013r, w sprawie V Ua 70/12. Należy stwierdzić, iż zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym nastąpiła na skutek dokonania dopiero przez Sąd Rejonowy ustaleń, co do przyczyny kolejnych niezdolności do pracy wnioskodawczym, a więc takich okoliczności, które również mógł poczynić organ rentowy, dopełniając swoich obowiązków Tym samym uznać należy, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprzyznanie wnioskodawczyni M. D. zasiłków chorobowych za okres od 6 lipca 2011r. do 12 września 2011r. i od 19 września 2011r. do 7 listopada 2011r.

Dlatego też mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i poczynione rozważania prawne w odniesieniu do art. 85 ust. 1 u.s.u.s. Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 386 §1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję rentową i przyznał wnioskodawczym prawo do odsetek ustawowych od zasiłku chorobowego wypłaconego za okresy od 6 lipca 2011r. do 12 września 2011r, i od 19 września 2011r. do 7 listopada 2011r.

Sąd Odwoławczy na podstawie art. 98 §1 kpc w zw. z art. 109 §1 zd.2 kce i art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U, 2010, Nr. 90, poz. 594 z późn. zm.) zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawczyni M. D. kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.